

som kan komme til Anvendelse til Dyrtidsforanstaltninger, og i alt Fald for de to første Paragraffers Vedkommende vil Pengene komme til Anvendelse. Derudover er det jo endvidere ved § 4 gjort muligt at foretage yderligere Dyrtidsforanstaltninger, ganske vist kun med Indenrigsministerens Samtykke og kun for Kommuner, hvor der er mange vanskeligt stillede i Forhold til Befolkningstallet, og mod at Kommunerne selv betaler de to Trediedele. Men at denne Paragraf vil blive anvendt, for enkelte Kommuners Vedkommende maaske endogsaa i temmelig stor Udstrækning, er der vel ingen Tvivl om. De Penge, der her er stillede til Raadighed, vil for den allerstørste Dels Vedkommende blive anvendt; det er ikke nogen Skueret; de vil komme Befolkningen til gode. I §§ 1 og 2 ydes der, hvad der med Rimelighed kan forlanges, til de omhandlede Formaal.

Det nytter vel ikke nu at komme tilbage til tidligere Stridigheder om dette eller hint Princip angaaende Dyrtidslovgivningen, men jeg maa dog have Lov til at gøre et Par Bemærkninger herom, inden denne Sag nu endeligt forlader Rigsdagen. I een Henseende har den Opfattelse sejret, som det Parti, jeg tilhører, bestandig har hævdet, nemlig den, at hvor der foregaar Prisregulering, skal den foregaa saadan, at den modtages af Befolkningen ikke som en Naadegave, men som en Ret, og at den derfor ogsaa bør ske til Fordel for alle. Det vil, som Sagen har udviklet sig, vistnok været nyttigt at fastslaa, at det Resultat, som foreligger i §§ 1 og 2, ikke er nogen Sejr, som Venstre eller det konservative Folkeparti kan tilskrive sig Æren af; det betyder tværtimod en Tilslutning fra de to Partier til en Opfattelse, vi fra vor Side har hævdet lige fra Begyndelsen af hele den økonomiske Politik, som har været ført her i Landet under Krigen. Om dette vil der ikke kunne strides.

Hvad den anden Side af Sagen angaar, de kommunale Foranstaltninger, maa jeg desværre beklage, at vi ikke har kunnet overbevise de andre Partier om det rigtige i vor Opfattelse. At vor Opfattelse har været den sejrende i Befolkningen, føler jeg mig intet Øjeblik i Tvivl om, og naar det for Venstre og det konservative Folkeparti har været magtpaaliggende at faa Ro om denne Sag, tror jeg rigtig nok, man har været særdeles uheldig i Retning af at finde en Løsning, som er egnet til at skabe en saadan Ro. Der sker ved Vedtagelsen af denne Dyrtidslov

den store Skade, efter min Opfattelse, at den fratager Kommunerne en Ret, som de i to Aar har haft, til at træffe Dyrtidsforanstaltninger paa den Maade, som man i Kommunalbestyrelsen fandt mest formaalstjenlig, en Ret, som de Kommuner, der har været bedst ledede, har benyttet paa en særdeles heldig og hensynsfuld Maade. I Kraft af denne Ret er der i mange Kommuner gjort megen Gavn, og overalt, hvor den har været udnyttet forstandigt og humant, har det skabt megen Tilfredshed. At denne Frihed for Kommunerne til at indrette sig efter deres eget Behov nu fjernes af Loven, er, hvad Venstre og det konservative Folkeparti kan indkassere som deres Sejr ved Landstingets Behandling af denne Sag og Behandlingen i det derefter følgende Fællesudvalg. Men det vil ikke, forekommer det mig, være egnet til at skabe Ro, tværtimod, jeg tror, det vil skabe Utilfredshed i vide Kredse og netop i de Kredse, hvor man mest forstaaende har taget den Opgave op, som de tidligere Dyrtidslove har lagt i Kommunernes Haand. Forholdet bliver nu dette, at foruden den Regulering, Staten foretager, stilles der et Beløb til Raadighed efter § 3 paa indtil 27 Mill. Kr. I de Kommuner, hvor der er mange fattige eller vanskeligt stillede — en Benævnelse, man efterhaanden er kommet ind paa at benytte — vil Beløbet ikke forslaa, man maa der ogsaa gaa til Anvendelse af § 4, men i Kommuner, hvor der ikke findes mange virkelig fattige eller saadanne, som kommer ind under Begrebet vanskeligt stillede, vil Beløbet ikke komme til Anvendelse. Derimod er der maaske i saadanne Kommuner en stor Klasse, som ligger mellem de særlig vanskeligt stillede og de bedre stillede, og som trænger til yderligere Hjælp ud over den Prisnedsættelse, Staten foretager. Disse Mennesker bliver Kommunerne nu afskaaret fra at kunne hjælpe paa en human og hensynsfuld Maade, som det hittil er sket. Hvis Kommunerne beholdt denne Ret, som de havde efter den gamle Dyrtidslov, vilde de her kunne hjælpe en stor Befolkningsklasse, hvis Kaar er vanskelige og bliver vanskeligere og vanskeligere, efter som Tiden gaar, og efter som de vedkommendes Erhverv indsnævres mere og mere. Desuden er Forholdet det, at det sociale set er absolut rigtigt, at Kommunerne har en Adgang til at prisregulere paa saa mange Felter som overhovedet muligt. Det er man ogsaa afskaaret fra, ved at dette Princip nu er fjernet fra Dyrtids-